

BUDSJETT 2019

INKL. ØKONOMI- OG INVESTERINGSPLAN 2019 – 2022
SAMT
BETALINGSREGULATIV 2019

Innhold

Forord	3
1 Innledning	4
1.1 Organisering og gjennomføring av budsjettprosessen.....	4
1.2 Budsjettprinsipp	4
1.3 Organisering av ØRB	4
1.4 Særlige risikofaktorer	5
2 Sentrale forutsetninger	6
2.1 Befolkningsutvikling.....	6
2.2 Aktivitetsnivå	7
2.3 Deflator.....	9
2.4 Selskapsavtale.....	9
2.5 Kostnadsfordelingsmodell	9
2.6 KOSTRA tall	10
2.7 Sykefravær	11
3 Driftsbudsjettet.....	12
3.1 Driftsbudsjett BRANN (beredskap, Forebyggende og Administrasjon).....	12
3.1.1 Tidligere, og videreførte, effektiviseringstiltak	13
3.1.2 Budsjettavlastende tiltak i økonomiplanperioden	13
3.1.3 Tiltak aktivert innen ramme	14
3.1.4 Budsjettbelastende tiltak i økonomiplanperioden	14
3.1.5 Oppsummering BRANN	15
3.2 Driftsbudsjett FEIER	17
3.2.1 Effektiviseringstiltak - tidligere og videreførte	17
3.2.2 Budsjettavlastende tiltak i økonomiplanperioden	17
3.2.3 Budsjettbelastende tiltak i økonomiplanperioden	17
3.2.4 Oppsummering FEIER	18
4 Investeringsbudsjettet.....	19
5. Gebyrer og brukerbetalinger	20
6. Lånegjeld og fond	20
6.1 Langsiktig lånegjeld.....	20
6.2 Fond	21

Vedlegg:

- 1 Økonomisk oversikt DRIFT BRANN 2019-2022
- 2 Økonomisk oversikt DRIFT FEIER 2019-2022
- 3 Økonomisk oversikt INVESTERING 2019-2022
- 4 Betalingsregulativ/prisliste 2019

Forord

Budsjett 2019 er utarbeidet etter samme prinsipper og mal som budsjett 2018. Slik sett bør dokumentets struktur være kjent.

Det som dog skiller årets prosess fra tidligere er at den er gjennomført tidligere på året. Selskapet kan følgelig oversende sitt forslag til budsjett 2019 og økonomiplan 2019 - 2022 allerede i juni. Dette gir forhåpentligvis eierkommunene tilstrekkelig tid både til en grundig og synkronisert behandling, men også anledning til å be om ytterligere dokumentasjon/tilsvarende om det er ønskelig eller påkrevet før endelig vedtak i representantskapet 19.november 2018.

Et robust og kvalitativt godt brann- og redningsvesen, dimensjonert etter sentrale forskrifter, er kostnadskrevende.

ØRBs driftskostnader er, basert på de foreløpige KOSTRA-tall og for de enkelte eierkommuner, i all hovedsak lavere enn de respektive kommunegrupper. Likeledes er utgiftsøkningen i ØRB (pr innbygger) lavere enn landet for øvrig.

Øvre Romerike er preget av en sterk befolkningsvekst. Det utløser krav om størrelse og bemanning av brann- og redningsvesenet. Likeledes ser vi en trend med et stadig økende antall oppdrag. Kombinert med vedvarende utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde deltidsmannskaper samt den pågående fortetting og bygging i høyden, ser selskapet behovet for å innføre nye både tilsettings-/vaktordninger og kapasiteter.

ØRB har de senere år fokusert på en god og bevisst økonomistyring, og er stolte over å ha levert «på» budsjett eller mindreforbruk - uten å ha gått på akkord med tjenestenivået. Selskapets ledelse og styre opplever å ha en god relasjon til eierkommunene. Styret ser frem til, og er beredt til å bidra i, den påkrevde revideringen av selskapets styrende dokument. Det forventes at dette arbeidet vil tydeliggjøre eierkommunenes forventninger og således gi verdifulle føringer for styrets arbeid.

Forslag til budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022 er styrets anbefaling for hvordan selskapet på et helhetlig vis kan ivareta eierkommunenes oppgaver knyttet til drift av et relevant brann- og redningsvesen.

Jeg vil benytte anledningen til å berømme selskapets ansatte. Med den kompetanse, motivasjon og stolthet de utviser både i ordinær drift og i de mer krevende hendelser er jeg trygg på at innbyggerne i ØRBs eierkommuner også i 2019 vil oppleve å motta tjenester av høy kvalitet.

Jessheim 18.juni 2018

Hans Petter Karlsen
Styreleder
Øvre Romerike brann og redning IKS

1 Innledning

1.1 Organisering og gjennomføring av budsjettprosessen

Styrets forslag til budsjett 2019 finansierer et godkjent brannvesen for regionen Øvre Romerike, med vedtatt dokumentasjon av brannvesenet og tilhørende ROS-analyse.

Grunnlag for budsjettforslag 2019 er godkjent regnskap 2017 samt budsjett og prognose for 2018.

Budsjettet er forankret i selskapets administrasjon og ledergruppe. Grunnlaget for budsjett 2019 og økonomiplan 2019 – 2022 ble lagt frem for dialogmøte 9.5.18 og eiermøtet 28.5.18, hvor utfordringer og behov i planperioden ble fremlagt/drøftet.

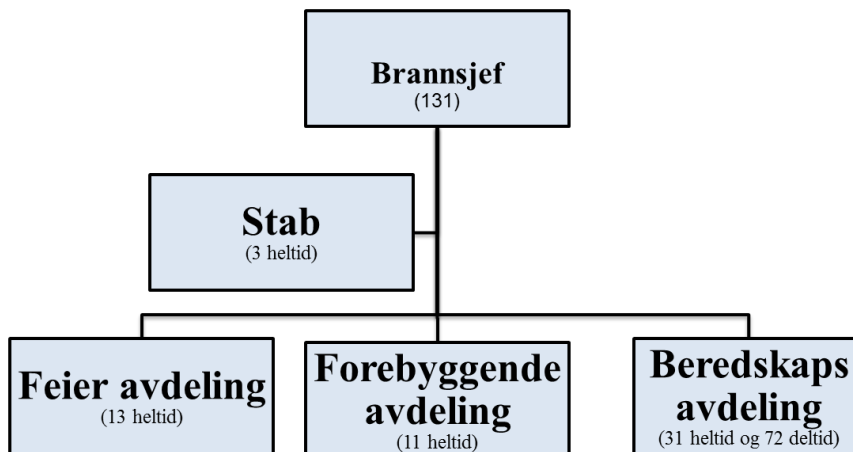
Styret behandlet administrasjonens forslag til budsjett og økonomiplan i sitt møte 18.6.18. Styrets forslag oversendes eierkommunene og behandles i Representantskapets møte 19.11.18

1.2 Budsjettprinsipp

Selskapets budsjett og økonomiplan fremmes saldert, og legger opp til økonomiske rammebetingelser basert på befolkningsvekst, samt lønns- og prisvekst, i tråd med veksten i selskapets eierkommuner.

Endringer som følge av eksempelvis befolkningsvekst, vedtak i løpet av driftsåret, nye tiltak og endrede forutsetninger legges til/trekkes fra rammen og utgjør ny ramme for det kommende budsjettåret.

1.3 Organisering av ØRB

Brannvesenet er dimensjonert ut fra en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) som ble gjennomført i 2015. ROS-analysen (og dimensjoneringen) av brannvesenet er vedtatt i samtlige eierkommuners kommunestyre.

Selskapet er organisert i 3 avdelinger; beredskap, forebyggende og feieravdeling. Administrasjonen for ØRB er lagt til Ullensaker kommune.

Selskapet har en liten stab og følgelig særdeles begrensede ressurser til utredning, analyser og strategisk planlegging. Selskapet har nær tilknytning til eierkommunene gjennom flere samarbeidsarenaer og kjøper lønn- og økonomitjenester fra Ullensaker kommune samt IKT tjenester fra DGI.

Siden 2006 har det vært etablert avtale med Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS om 1.innsats for Gjerdrum kommune. Selskapet kjøper 110-tjenester av Øst 110-sentral IKS, som ble etablert på Ski den 1.4.18, der alle 38 kommunene på Romerike, Follo og Østfold er eiere. Selskapet har videre samarbeidsavtale med Oslo lufthavn og gjensidige bistandsavtaler med alle nabobrannvesen. Beredskapen ved 5 av våre 6 brannstasjoner er helt eller delvis basert på deltidsansatte brannkonstabler. Det er både en lokal og nasjonal utfordring å rekruttere og beholde medarbeidere ved deltidsstasjoner. Dette har ØRB erfart siden oppstarten i 2013, ved stasjonene på Eidsvoll, Årnes og Nannestad.

ØRB har i dag ikke egen høydeberedskap. En slik ressurs rekvireres i dag fra Oslo lufthavn Gardermoen. Det kan naturlig nok ikke garanteres at denne er tilgjengelig til enhver tid.

Brannstasjonene. Det er kommunens ansvar å stille tilfredsstillende lokaler til disposisjon for selskapet, slik det er beskrevet i selskapsavtalen. Brannstasjon i Feiring leies fra privat utleier.

Arbeidstilsynet har i 2016 - 2018 gjennomført et nasjonal prosjekt hos brannvesenet. Ingen av brannstasjonene oppfyller Arbeidsmiljølovens krav til rene og urene soner, garderober og ventilasjon. I tillegg har beredskapsavdelingen og feieravdelingen for liten plass ved Jessheim brannstasjon. Det er selskapets oppfatning at det er kommunenes ansvar å sikre at brannstasjonene oppfyller krav i AML, og at i den grad ØRB skal «nytte» midler på disse så er det for å bedre funksjonaliteten.

Administrasjonen og forebyggende avdeling leier lokaler fra privat utleier.

Ny brannstasjon i området Jessheim. Høsten 2017 startet Ullensaker kommune i samarbeid med ØRB prosessen ny hovedbrannstasjon i selskapet. Oslo lufthavn, Ambulansetjenesten i Oslo og Akershus og Sivilforsvaret ble kontaktet for en mulig samlokalisering.

Det er behov for en ny brannstasjon i området Jessheim. Ullensaker kommune imidlertid ønsker en bredere utredning der flere lokaliseringer vurderes. Det planlegges med å avsette budsjettmidler til analysearbeidet/ prosjektet i 2019. Saken ligger nå hos utbyggingsavdelingen i Ullensaker kommune.

1.4 Særlige risikofaktorer

Styrets budsjettforslag for 2019 er primært basert på videreføring av vedtatt budsjett 2018, med økt dagberedskap i Nes og en brannkonstabel på Jessheim i henhold til økonomiplan.

De forhold som særlig oppfattes å utgjøre en risiko ift å levere etterspurte og forventede tjenester innen vedtatte rammer er:

Deltidsmannskaper. Selskapet har i de siste 4-5 årene hatt utfordringer med å opprettholde forsvarlig beredskap ved flere av våre deltidsstasjoner, noe som potensielt vil kunne medføre økte kostnader til vikar / overtid. Det kan bli nødvendig med midlertidige tiltak i 2018, f.eks å omprioritere ressurser til dagberedskap, som vil svekke tjenesten på andre områder.

Skogbranner og større og langvarige hendelser. Større og langvarige hendelser som krever mye ressurser over lang tid vil «forbruke» tilgjengelig personell, utløse ekstra overtid og gi selskapets budsjettmessige utfordringer.

Bortfall av inntekter. De største inntektene selskapet har, utover bidrag fra eierkommunene, er fra alarmkunder. Det er flere private alarmsentraler i markedet og det må tas høyde for større konkurranse i årene framover. Parallelt jobber vi med å redusere de unødige alarmer, da det er et viktig brannforebyggende satsingsområde. I og med at unødige alarmer faktureres særskilt, vil dette arbeidet kunne redusere inntektene.

2 Sentrale forutsetninger

2.1 Befolkningsutvikling

Hvor befolkningen på Øvre Romerike bosetter seg, og hvor stor befolkningen er, har direkte konsekvenser for organiseringen av selskapet. Bemanningen av forebyggende avdeling påvirkes direkte av antall innbyggere i regionen, og er styrt av sentral forskrift. Bemanning som kreves i forskriften er 1 medarbeider pr 10 000 innbyggere.

Antall innbyggere er også en faktor som påvirker selskapets økonomi i tillegg til generell lønns- og prisvekst.

Tabellen viser prognostisert vekst i Akershus fylkeskommune for perioden 2019 – 2022:

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gjerdrum	6 495	6 653	6 851	7 108	7 375	7 657
Ullensaker	35 044	35 920	36 807	37 693	38 597	39 502
Nes	21 058	21 341	21 633	21 954	22 294	22 695
Eidsvoll	24 351	24 912	25 460	26 034	26 613	27 196
Nannestad	12 470	12 698	12 914	13 151	13 377	13 612
Hurdal	2 923	3 013	3 085	3 185	3 250	3 315
ØRB	102 341	104 537	106 750	109 125	111 506	113 977
Beregnet prosentvis vekst	2,13 %	2,15 %	2,12 %	2,22 %	2,18 %	2,22 %

Reelle tall for ØRB pr 1.1	102 871	105 751	107 990	110 392	112 801	115 301
Reell vekst	2,66 %	2,80 %	2,12 %	2,22 %	2,18 %	2,22 %
Differanse mot AFK prognose	530	1 214	1 240	1 267	1 295	1 324
Prognose ØRB basert på 2,5 % vekst			108 395	111 105	113 882	116 729
Differanse ØRB prognose vs AFK			1 645	1 980	2 376	2 752

Tabellen er basert på AFK sin befolkningsprognose for fylket fra 2016 – 2031. Tabellen er oppdatert med faktiske tall fra 2017 og 2018, og med bakgrunn i veksten i området de siste 10 årene, hvor de siste 2 årene har ytterligere vekst, laget en egne fremskrivninger. Med en snittvekst på 2,5 % de neste fire årene vil Gardermoreregionen ha passert 110 tusen innbyggere innen utgangen av 2019

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser samme trend. Kommunene på Øvre Romerike har høyere forventet vekst enn landsgjennomsnittet.

Konsekvenser for budsjettet:

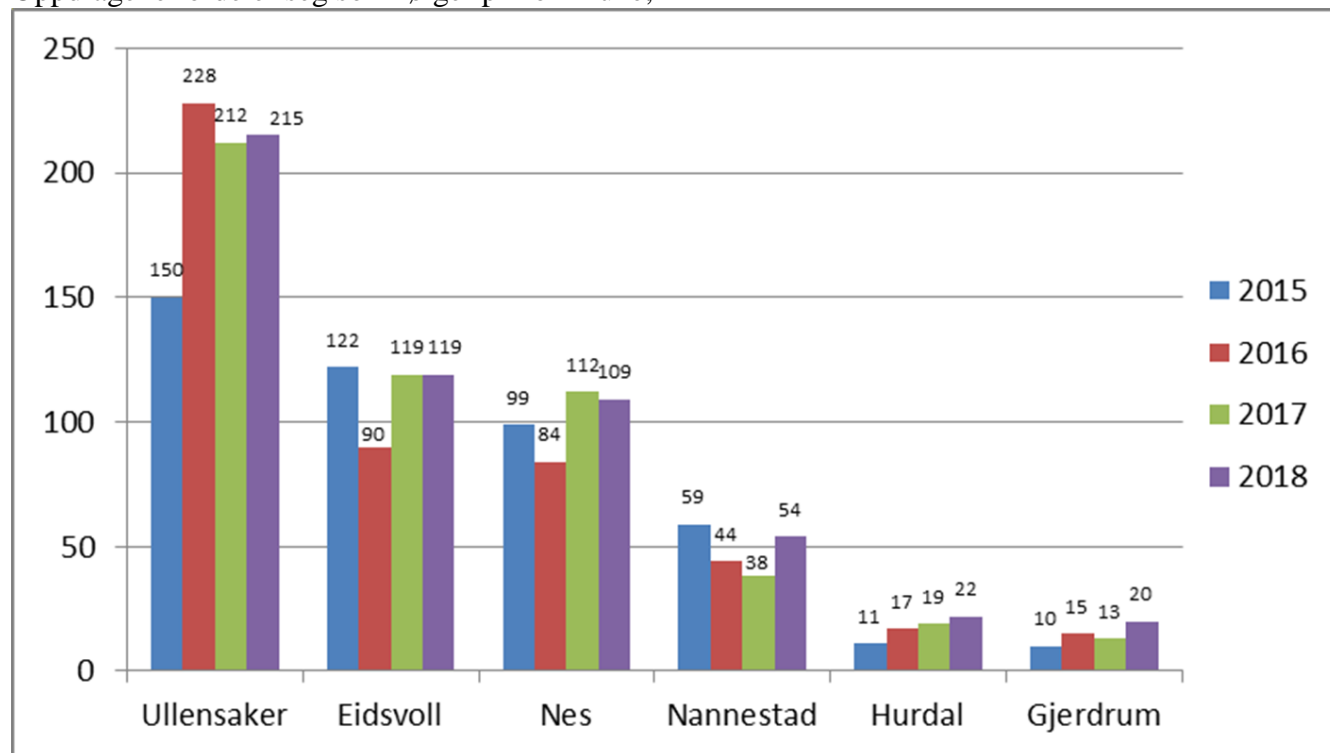
- I planperioden er det, som en direkte konsekvens av økt befolkning, økt med 1 forebyggende stilling med bakgrunn i forventning om passering av 110 000 innbyggere 1.halvår 2020.
- Antallet beredskapsoppdrag øker. Dette utløser kostnader til overtid, og økt tidsbruk på utrykninger påvirker forholdet til hovedarbeidsgiver. Dette igjen utløser utfordringer ift deltidsmannskapene med fritak på dagtid/rekruttering.

I planperioden er ikke selskapet kjent med at det er tettsteder i regionen som passerer antall innbyggere som utløser lov-/forskriftskrav til dag- eller døgnkaserneing.

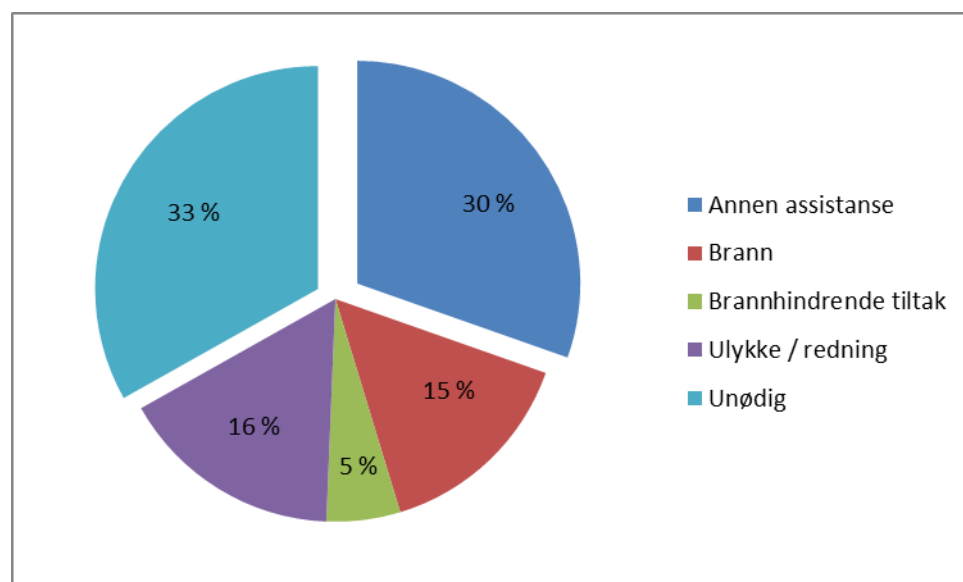
2.2 Aktivitetsnivå

Selskapet har pr 1.tertial 543 beredskapsoppdrag. Sammenlignet med 2017 er dette en økning på 5,2 %.

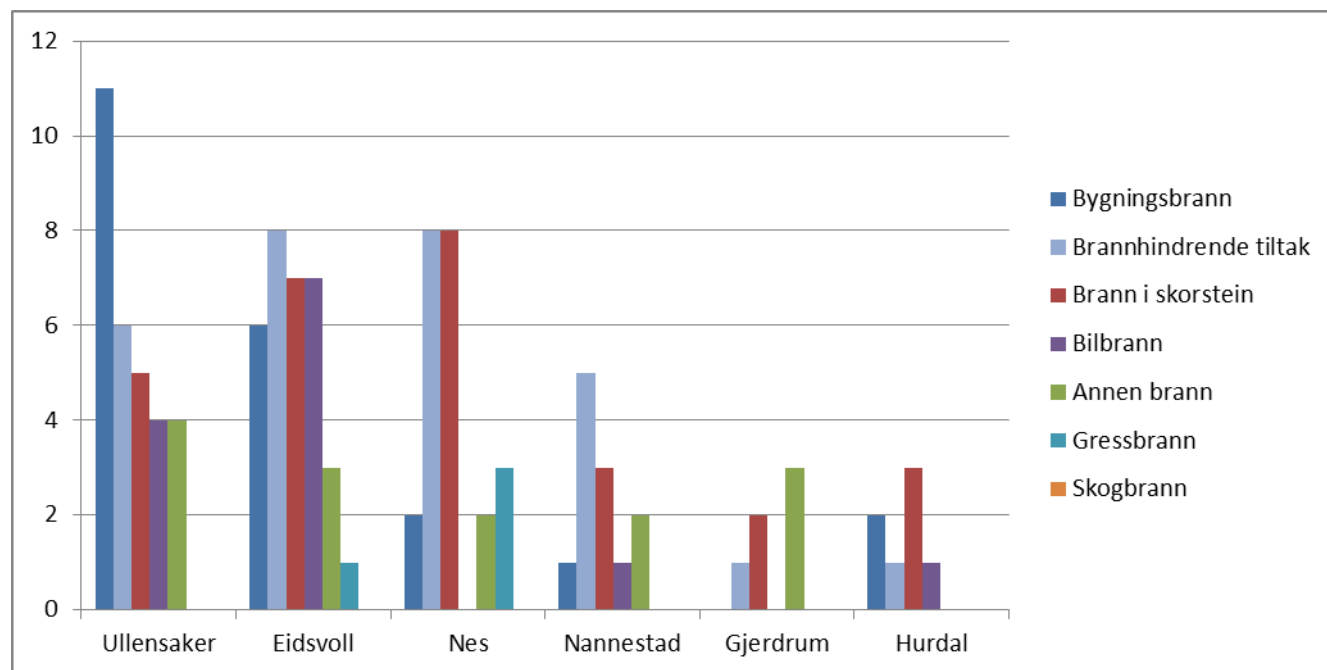
Oppdragene fordeler seg som følger pr kommune;

Oppdragene hittil i 2018 er fordelt slik på de ulike hovedkategoriene av type oppdrag:

Brannvesenets hovedoppgave er brann. Kun 20 % av alle ØRB-oppdrag var 1.tertial sløkking av åpne flammer i bygning, bål, gress eller skog, og brannhindrende tiltak - situasjoner som kunne ha ført til brann, men ble avverget av brannvesenet, eier eller tekniske tiltak. Kommunevis fordeler disse seg slik;

Det er utfordrende å fastslå konkret effekt av forebyggende arbeid. Foruten å minne om at det er forskriftsstyrt/lovpålagt, er det verdt å merke seg at det innen ØRBs operasjons-/ansvarsområde ikke vært storbranner med omfattende tap av materielle verdier siden selskapet ble etablert.

2.3 Deflator

Selskapet legger til grunn en deflator på 2,8 % for 2019, hvorav 3 % for lønnsvekst og 2,4 % for prisvekst. Deflator for lønnsvekst legges til grunn for økning av betalingsregulativet.

Det er imidlertid en rekke kostnader selskapet har, som ikke følger veksten til ordinær lønns- og prisvekst. Dette er kostnader som er knyttet til tjenester selskapet kjøper eksternt, blant annet IKT-tjenester fra DGI og tjenester fra Nedre Romerike Brann og Redningsvesen. Kostnaden til disse tjenestene reguleres blant annet av befolkning, annen prisvekst (f.eks konsumprisindeks) .

I tillegg til dette vil befolkningsvekst utløse kostnader i form av nye stillinger. Endrede forutsetninger/forventninger/krav vil kunne utløse endringer i beredskap som medfører flere stillinger og økte kostnader, som f.eks høydeberedskap, rekrutteringsutfordringer og endret risiko.

2.4 Selskapsavtale

I vedtaket om etablering av felles brannvesen ble det vedtatt en lik husleie pr. m² for alle brannstasjonene. Det ble inngått leieavtaler med kommunene fram til 31.12.15. Leieavtalene er ikke fornyet, og de eksisterende leieavtalene gjelder inntil videre.

Eiermøtet 28.5.18 samlet seg om at rådmannsgruppen i Gardermoregionen tar prosessen med revidering av selskapsavtale videre samt at selskapet skulle legge til grunn en videreføring av dagens avtale til grunn for budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022.

2.5 Kostnadsfordelingsmodell

Fordeling av kostnadene til selskapets drift fordeles mellom eierkommunene som følger:

1. 1 % av selskapets totale kostnader fordeles likt til alle eierkommuner (totalt 6%).
2. Resterende 94 % av totalt budsjetterte kostnader fordeles på kommunene i forhold til folketallet per 1. januar i året forut for budsjettåret. For 2019 vil det si folketallet per 01.01.18.
3. Kostnader for feiing og tilsyn fordeles likt per røykløp 1.1. i året før budsjettåret.

En kostnadsøkning på 1 million kroner vil, med beskrevne modell og innbyggertallet for 2017, bety følgende økning pr eierkommune;

Sum Brann pr. kommune	Eidsvoll	Gjerdrum	Hurdal	Nannestad	Nes	Ullensaker	Sum Øvre Romerike
	229 082	69 591	35 804	127 688	202 718	335 117	1 000 000

2.6 KOSTRA tall

Foreløpige KOSTRA tall pr 15.mars.

BRANN

	2013	2014	2015	2016	2017
Landet	631	668	680	718	738
Landet uten Oslo	655	691	702	747	766
Akershus	570	554	535	557	600
Hurdal	871	809	719	746	703
KOSTRA gruppe 02	761	826	858	946	1002
Gjerdrum	620	690	658	632	645
Nannestad	582	634	588	566	574
Nes	486	481	497	491	505
KOSTRA gruppe 07	472	478	526	534	581
Eidsvoll	527	626	532	505	603
Ullensaker	578	503	477	480	497
KOSTRA gruppe 13	631	650	643	688	697

Kommentar. Ovenstående tabell indikerer at ØRBs driftskostnader ikke er høye. Dette er også avdekket ifm den pågående utredningen av et felles brannvesen på Romerike. Med unntak av Gjerdrum er kostnadene for 2017 på et tilsvarende nivå eller lavere enn de respektive kommuners KOSTRA grupper. Videre har alle kommunene (med unntak av Gjerdrum) redusert sine kostnader fra 2013 - 2016. Dette står i sterk kontrast til utviklingen for landet for øvrig, kommunene i Akershus og samtlige KOSTRA grupper. Den eneste kommunen i ØRB som ikke kan vise til denne utviklingen er Gjerdrum, som fra 2013 til 2016 har hatt en økning på 0,95% (6 kr).

FEIER

	2013	2014	2015	2016	2017
Landet	396	415	431	441	465
Landet uten Oslo	396	415	432	442	466
Akershus	369	390	402	396	385
Hurdal	362	445	467	491	504
KOSTRA gruppe 02	427	449	445	448	518
Gjerdrum	468	460	499	499	439
Nannestad	348	454	454	430	430
Nes	342	410	427	427	414
KOSTRA gruppe 07	359	383	393	401	451
Eidsvoll	412	432	432	440	396
Ullensaker	384	406	427	438	449
KOSTRA gruppe 13	372	374	385	392	384

Kommentar. Som det fremkommer av tabellen ligger gebyret for feiing og tilsyn for de fleste kommunene på et nivå tilsvarende landet, men høyere enn Akershus. Variasjonen mellom kommunene antas å ha sin årsak i hvordan selvkostfond forvaltes samt hvilke kostnader den enkelte kommuner

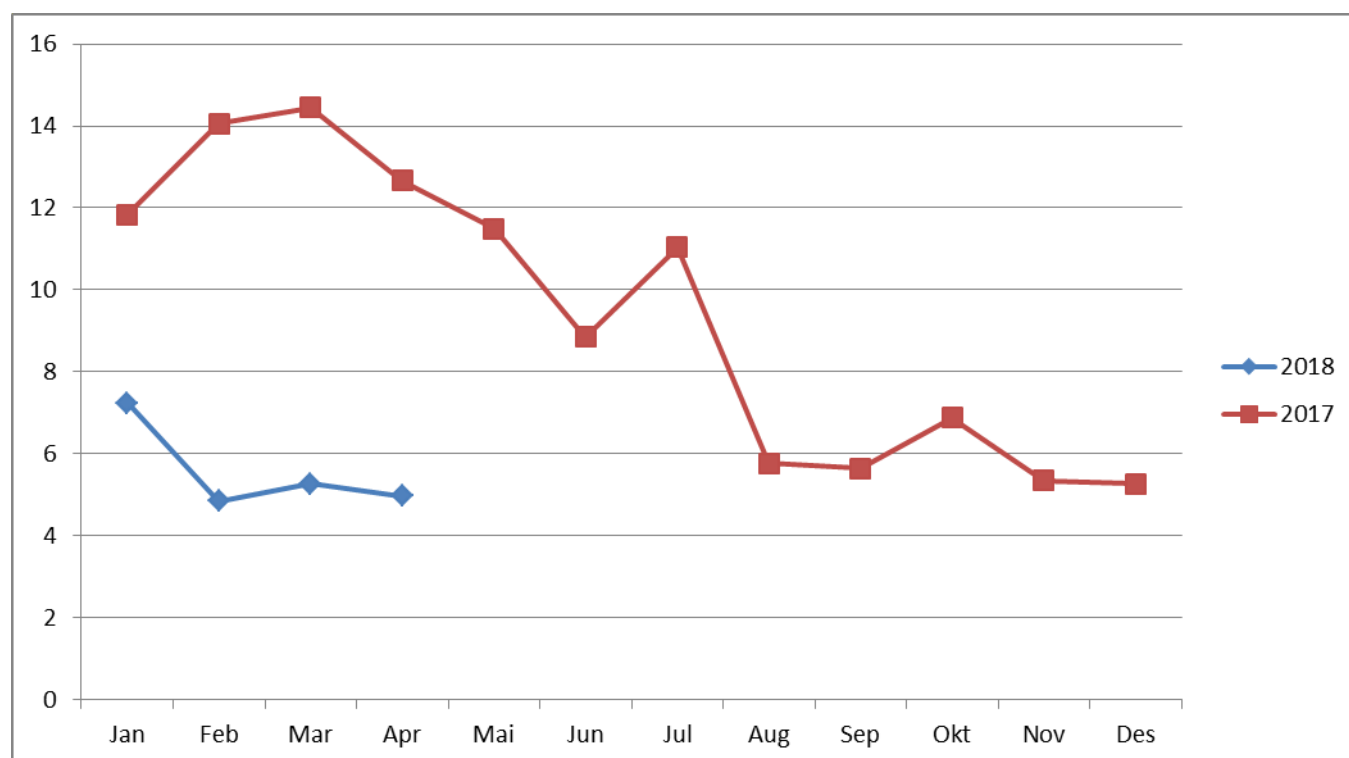
belaster gebyret i tillegg til de kostander ØRB fakturerer. Som tidligere beskrevet er kostnadene fra ØRB fordelt likt pr pipeløp.

I 2018 ble gebyret redusert med ca 27 kr pr innbygger fra året før, og forventes å gi utslag på kostratallene. Det minnes samtidig om at det til sammen i 2016 og 2017 ble tilbakeført et betydelig mindreforbruk til kommunene, som bør gi grunnlag for en reduksjon av fremtidige årsgebyr.

2.7 Sykefravær

Øvre Romerike brann og redning IKS har stort fokus på IA-arbeidet, oppfølging ved sykefravær og forebyggende arbeid slik at ansatte fortsatt er yrkesaktive.

Utviklingen i sykefraværet totalt for Øvre Romerike brann og redning IKS fordelt pr. måned vises i nedenstående oppstilling:

Sykefraværet i april er totalt i selskapet 4,97 %. Sykefraværet hittil i 2018 er på 5,61 %. Sykefraværet har hatt en meget positiv utvikling, og er nå betydelig lavere enn i 2016 og 2017.

De viktigste grepene som synes å ha effekt på sykefraværet virker å være kontinuerlig fokus på psykososialt arbeidsmiljø og kulturutvikling, tydelig ledelse og tilstrekkelig bemanning.

3 Driftsbudsjettet

Driftsbudsjettet for selskapet finansieres av to adskilte bidrag fra kommunene.

Beredskap og forebyggende virksomhet finansieres via rammetilskudd fra eierkommunene, kalt Brann. Selskapets disposisjonsfond på det ramrefinansierte området forvaltes i selskapet.

Feiertjenesten er basert på selvkostbudsjett og fond på selvkostområdet forvaltes av eierkommunene.

3.1 Driftsbudsjett BRANN (beredskap, Forebyggende og Administrasjon)

Det ramrefinansierte området kan oppdeles i følgende kostnader;

Lønnskostnader	59 047	76 %
Varer og tjenester	10 436	13 %
Kjøp av tjenester	2 273	3 %
Finans og overføringsutgifter	5 920	8 %
Totalt utgifter	77 676	100 %

Andelen av lønnskostnader har fra 2018 – 2019 økt fra 68 % til 76 %. Dette skyldes uttrekk av kostnader til 110-sentral og IUA som tidligere lå under kjøp av tjenester, men for 2019 er trukket ut av rammen til ØRB.

Lønnskostnadene er i all hovedsak bundne kostnader regulert av avtaler, som selskapet i begrenset grad er i stand til å påvirke. Det samme gjelder kjøp av tjenester, og finans og overføringskostnader. Handlingsrommet ligger i posten varer og tjenester. Også av denne er en del kostnader bundet opp av avtaler og driftsformer, slik som bedriftshelsetjeneste, drivstoff, forsikringer, husleier, serviceavtaler og reparasjoner.

Siden oppstarten er kostnadene til varer og tjenester redusert. Selskapet hadde i 2014 et budsjett til varer og tjenester på 10,783 mnok, som utgjorde 17 % av totale driftsutgiftene. For 2019 utgjør budsjettet til varer og tjenester 10,436 mnok, og utgjør 13 % av de totale driftsutgiftene.

Selskapets inntekter kan fordeles i følgende kategorier;

Salgsinntekter	-555	1 %
Sykelønnsrefusjon	-1 050	1 %
Unødige alarmer (kommune/stat/fylke)	-900	1 %
Tilknytningsinntekter alarmer	-3 900	5 %
Unødige alarmer (privat og næring)	-1 300	2 %
Rammetilskudd fra eierkommunene	-65 791	85 %
Finans og overføringsinntekter	-4 180	5 %
Totalt inntekter	-77 676	100 %

Hovedtyngden av tilskudd er rammetilskuddet, og sammen med finans- og overføringsinntekter og sykerefusjon er det lite selskapet kan påvirke egne inntekter. Salgsinntekter, hvor vi eksempelvis benytter overskuddskapasitet i heltidsberedskap til å utføre tjenester for kommunene kan bidra til økt inntekt.

Det arbeides pr i dag ikke aktivt for å øke antall alarmkunder, og i et marked med store profesjonelle aktører budsjetteres det kun med prisøkning på allerede eksisterende kundegruppe. Dersom store kunder skulle falle fra vil selskapet tape inntekt.

Unødige alarmer er noe selskapet fakturerer for i dag, men dette er ikke inntekter det arbeides for å øke, snarere tvert i mot. Forebyggende avdeling har prosjekt på å redusere antall unødige alarmer. Selskapet har også i dag betydelige kostnader knyttet til unødige alarmer, særlig ved bruk av deltidspersonell.

3.1.1 Tidligere, og videreførte, effektiviseringstiltak

Utgangspunktet for økonomisk ramme er 55,5 mnok for driftsåret 2014, fremskrevet for lønns- og prisvekst. For å kunne drifte innenfor de ulike års budsjettvedtak har selskapet de ulike år gjennomført budsjettavlastende tiltak med effekt iht nedenstående beskrivelse:

2014; Budsjettavlastende tiltak på 2,1 mnok, tilsvarende 3,8 % av totalt rammetilskudd. Det ble ikke gitt ordinær pris- og lønnsvekst for budsjettåret 2014

2015; Budsjettavlastende tiltak på 2,6 mnok, tilsvarende 4,5 % av totalt rammetilskudd

2016; Budsjettavlastende tiltak på 1,4 mnok, tilsvarende 2,4 % av totalt rammetilskudd

2017; Budsjettavlastende tiltak på 1,7 mnok, tilsvarende 2,9 % av totalt rammetilskudd

2018; Budsjettavlastende tiltak på 2,06 mnok, tilsvarende 3 % av totalt rammetilskudd

3.1.2 Budsjettavlastende tiltak i økonomiplanperioden

Følgende budsjettavlastende tiltak er innarbeidet i budsjettforslaget for 2019, og vil gi effekt videre i planperioden;

Budsjettavlastende	Kr i hele tusen	Effekt	Type endring
Diverse driftskostnader	-101	Helår	Permanent
Arbeidstøy	-105	Helår	Permanent
Porto/forsendelse	-75	Helår	Permanent
Avgifter/lisenser	-80	Helår	Permanent
Leasing bil	-165	Helår	Permanent
Byggetjenester	-50	Helår	Permanent
Kumsjekk Eidsvoll	-50	Helår	Permanent
Fakturere helseoppdrag	-150	Helår	Permanent
Sum	-776		

Det er redusert på kostnader til annet forbruksmaterieell, serviceavtaler og renhold, som til sammen utgjør diverse driftskostnader. I tillegg er det forventet reduksjoner i bruk av porto i forbindelse med digitalisering, endring i programportefølje som påvirker lisenskostnad.

Selskapet endret i fjor rutinen i forbindelse med de ansattes anskaffelse av uniformstøy. Dette vil gi en ytterligere besparelse i alle selskapets avdelinger.

Leasingavtale på bilen til overordnet vakt avsluttes og kostnaden reduseres tilsvarende. Bilen utløses i 2018 i henhold til vedtatt investeringsplan.

Det arbeides med en avtale om kumkontroll for Eidsvoll kommune.

Representantskapet har vedtatt at selskapet skal fakturere de oppdrag der eierkommunene ber om assistanse ved flytting/løfting av personer, eller innlåsing. Dette gjelder i hovedsak assistanseoppdrag mot kommunal helsetjeneste.

3.1.3 Tiltak aktivert innen ramme

Nedenstående tabell viser tiltak som er lagt i hele økonomiplanen innen rammen, dvs uten at de utløser endringer i rammebehov utover lønns- og prisvekst (deflator).

Tiltak	Kr i hele tusen	Effekt	Type endring
Etterslep vernebekledning	150	Helår	Permanent
Økning husleie eksterne	91	Helår	Permanent
Økte drivstoffkostnader	150	Helår	Permanent
Overtidskostnad økt utover lønnsvekst	290	Helår	Permanent
Sum	681		

Etterslep vernebekledning for mannskapene. Mye av vernetøyet har vært ekstremt slitt, og det er behov for oppgradering. Nye HMS-regler krever hyppigere vask av vernetøyet, noe som øker behovet for utskiftning.

Husleie øker utover kommunal deflator, der hvor selskapet forholder seg til private utleiery. For kommunalt eide brannstasjoner forholder selskapet seg til gjeldende husleieavtale.

Drivstoffkostnadene øker som følge av prisvekst, større en kommunal deflator, samt økning i oppdragsmengde.

Økt oppdragsmengde gir også økte overtidskostnader. Dersom selskapet skal opprettholde et realistisk budsjett for overtid, er man nødt til å øke denne kostnaden utover ordinær lønnsvekst.

3.1.4 Budsjettbelastende tiltak i økonomiplanperioden

Nye tiltak som er lag inn i budsjett 2019 og økonomiplanperioden som utløser endringer i rammebehov utover deflator:

Stilling forebyggende er lagt inn i planperioden, foreløpig i 2021 som følge av forventet befolkningsvekst. Det er forventet at regionen passerer 110 000 innbyggere 1.halvår 2020 med dagens prognoser.

Beredskap Jessheim er lagt inn i budsjettet i 2019 med 1 stilling, som følge av gjeldende dokumentasjon av brannvesenet. Dokumentasjonene er vedtatt i alle eierkommunene og godkjent av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Nedgravde oljetanker er innarbeidet i planperioden, år 2020. Arbeid knyttet til nedgravde oljetanker er ikke forankret i selskapets styrende dokumenter og kan etter styrets vurdering ikke prioriteres før minimumsbemanning iht sentral forskrift og lokale vedtak er på plass samt at det i tillegg følger en full finansiering av tiltaket.

Beredskap Nes er basert på deltidsmannskaper. Det har blitt en stor utfordring å rekruttere og beholde medarbeidere som både bor og har hovedjobb innenfor det definerte beredskapsområdet. Samtidig har flere bedt om fritak på dagtid for å oppfylle forventningene til hovedarbeidsgiver. Det er innarbeidet 2 stillinger i dagberedskap i planperioden

Økning DGI er basert på prognoser for 2018 basert på dagens kostnad inkludert prisvekst.

Høyderedskap – er lagt inn i investeringsplanen for 2022. Det planlegges med oppstart av drift siste halvår 2022. Beregningen er basert på en økt minimumsbemanning ved stasjon 1, Jessheim fra 4 til 5. Det vises for øvrig til egen utredning om høyderedskap i ØRB.

Finanskostnader ref investeringsbudsjett- /plan, kommer inn i driftsbudsjettet som en direkte konsekvens av gjennomførte anskaffelser foregående år.

3.1.5 Oppsummering BRANN

Som en konsekvens av tiltak og endringsbehov beskrevet i foregående punkt (3.1.1 – 3.1.4) vil rammebehov for 2019 og økonomiplanperioden bli iht nedenstående tabell.

Grunnlag for årsbudsjett og økonomiplan				
	2019	2020	2021	2022
Ramme foregående år	68 516 000			
Ramme foregående år, korrigert for uttrekk av 110/IUA	61 958 000	65 608 000	68 468 000	71 455 000
Deflator	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %
Endring i kr	1 735 000	1 837 000	1 917 000	2 001 000
Estimert årsbudsjett, kun inkl pris- og lønnsvekst	63 693 000	67 445 000	70 385 000	73 456 000
Endringer i rammebehov utover pris- og lønnsvekst	1 915 000	1 023 000	1 070 000	2 690 000
Årsbudsjett inkl økninger utover pris- og lønnsvekst	65 608 000	68 468 000	71 455 000	76 146 000
Endring i kr	3 650 000	2 860 000	2 987 000	4 691 000

Økninger utover lønns- og prisvekst	2019	2020	2021	2022
Stilling forebyggende			770 000	
Beredskap Jessheim, 1 stilling heltid	876 000			
Nedgravde oljetanker, 1 stilling innen brann		733 000		
Beredskap Nes, 2 stillinger dagberedskap	1 500 000			
Økt kostnad til DGI	300 000			
Bemanning og drift av høyderedskap				2 250 000
Budsjettavlastende tiltak	-776 000			
Finanskostnader, ref investeringsbudsjett/-plan	15 000	290 000	300 000	440 000
Sum endringer i rammebehov	1 915 000	1 023 000	1 070 000	2 690 000

Rammen for 2018 er korrigert med uttrekk av 110 og IUA før den er lagt til grunn for beregning av deflator. Som det fremkommer av tabellen utgjør nettoramme Brann 2019 kr 65 608 000. Det tilsvarer en økning fra korrigert 2018-ramme på 3 650 000. Deflator utgjør av dette 1 735 000.

Kostnader til 110-sentral og IUA (interkommunalt utvalg mot akutt forurensing) trekkes ut av rammen til ØRB med helårseffekt fra 2019. Kostnader til 110 og IUA blir fakturert direkte til eierkommunene, og kostnaden er beregnet som en pris pr innbygger.

For 2019 vil behovet for rammetilskudd fra eierkommunene for brann, være fordelt som følger;

Kostnadsfordeling Beredskap/adm: Lik medlemsavgift - Øvrige kostnader fordelt etter folketall							
Årsbudsjett for brannvesen:							65 791 000
Medlemsavgift (%):							1,0 %
Utgifter til fordeling etter folketall:							61 843 540
	Eidsvoll	Gjerdrum	Hurdal	Nannestad	Nes	Ullensaker	Sum Øvre Romerike
Medlemsavgift:	657 910	657 910	657 910	657 910	657 910	657 910	3 947 460
Siste tilgjengelige folketall per 01.01.	24 647	6 704	2 903	13 240	21 681	36 576	105 751
Folketall 01.01.2018							
Andel folketall:	23,31 %	6,34 %	2,75 %	12,52 %	20,50 %	34,59 %	100,00 %
Fordelte utgifter etter folketall:	14 413 648	3 920 522	1 697 684	7 742 796	12 679 122	21 389 768	61 843 540
Sum utgifter	15 071 558	4 578 432	2 355 594	8 400 706	13 337 032	22 047 678	65 791 000
Andel samlede utgifter	22,91 %	6,96 %	3,58 %	12,77 %	20,27 %	33,51 %	100,00 %

3.2 Driftsbudsjett FEIER

Kostnadene på selvkostområdet fordeles som følger;

Lønnskostnader	10 672	73 %
Varer og tjenester	2 891	20 %
Kjøp av tjenester	756	5 %
Finans og overføringsutgifter	337	2 %
Totale utgifter	14 656	100 %

Den største andelen av kostnadene er lønn. Selskapet har slitt med å rekruttere inn i feieryrket, og de siste års regnskaper har båret preg av dette gjennom betydelige budsjettavvik i form av mindreforbruk som er tilbakeført eierkommunene.

Feiervesenet har i hovedsak ikke inntekter utover refusjon fra eierkommunene og sykkelønsrefusjoner. Det er budsjettert med kun kr 18 000 i inntekter ifm ekstratjenester utført av feiervesenet.

3.2.1 Effektiviseringstiltak - tidligere og videreførte

Feiervesenet har årene etter etableringen av ØRB hatt fokus på å etablere en helhetlig og god tjeneste i alle eierkommunene. Det har inntil nå vært arbeidet med å organisere, utruste og øke kompetanse for fremtidens feiertjeneste basert på risikovurdert tjenesteyting.

Feiertjenesten leverer en pris pr pipeløp til budsjett 2019 som kun er 1,4 % høyere enn året før.

3.2.2 Budsjettavlastende tiltak i økonomiplanperioden

Det er budsjettert med samme antall stillinger i 2019 som i 2018. En stilling holdes vakant i 2018, og dette videreføres i 2019. Antall stillinger i avdelingen vil evalueres fortløpende.

3.2.3 Budsjettbelastende tiltak i økonomiplanperioden

Selskapet har ansatt stillinger innenfor forebyggende og HMS. Dette er funksjoner som utøver en betydelig jobb for hele selskapet, og økningen utover lønns- og prisvekst fra 2018 til 2019 er knyttet til oppgavene disse vil utføre for feieravdelingen.

3.2.4 Oppsummering FEIER

Budsjettet for feier er foreslått med en netto ramme på kr 14 338 000. Det er en økning på kr 493 000 fra budsjett 2018 og tilsvarer en økning på 1,4 %. Prisen pr pipeløp vil i 2019 være kr 352,30, en økning på 4,83 kr pr pipeløp.

For 2019 vil rammetilskuddet fra eierkommunene til feier, være fordelt som følger;

Kostnadsfordeling FEIER: Kostnader fordelt etter antall piper - (Selvkost)							
Årsbudsjett for feiervesen:							14 338 000
Utgifter til fordeling etter antall piper							14 338 000
	Eidsvoll	Gjerdrum	Hurdal	Nannestad	Nes	Ullensaker	Sum Øvre Romerike
Antall piper 01.01.2018 (netto pipeløp)	9 727	2 557	2 134	5 424	9 131	11 725	40 698
Andel antall piper:	23,90 %	6,28 %	5,24 %	13,33 %	22,44 %	28,81 %	100,00 %
Fordelte utgifter etter antall piper:	3 426 845	900 837	751 813	1 910 888	3 216 873	4 130 745	14 338 000
Sum utgifter	3 426 845	900 837	751 813	1 910 888	3 216 873	4 130 745	14 338 000
Andel samlede utgifter	23,90 %	6,28 %	5,24 %	13,33 %	22,44 %	28,81 %	100,00 %

4 Investeringsbudsjettet

Investeringsplan 2019 - 2022

tall i hele tusen	2019	2020	2021	2022
Mannskaps-/tankbil	4 500	4 500		
Lift				6 500
Brannutstyr	600	600	600	600
Lettbiler				
Egenkapitalinnskudd KLP	330	375	420	480
MVA	1 275	1 275	150	1 775
Totalt ØRB	6 705	6 750	1 170	9 355
MVA-kompensasjon	-1 275	-1 275	-150	-1 775
Salg av utstyr				
Låneopptak / ubrukte lånemidler	-3 875	-5 100	-600	-7 100
Bruk av investeringsfond	-1 225			
Bruk av disposisjonsfond	-330	-375	-420	-480
Sum finansiering	-6 705	-6 750	-1 170	-9 355
Netto	0	0	0	0

Mannskapsbil 2019 og 2020 er tiltenkt utskiftet hovedbil på Jessheim og Eidsvoll. Dagens hovedbil på Eidsvoll vil bli reservebil, og dagens hovedbil på Jessheim rulleres til Nannestad og blir hovedbil der.

Ny lift er lagt inn i investeringsplanen i 2022 . Selskapet har i egen sak 22/18 utredet behovet for egen høyderedskap. Ved rekvirering av høyderedskap fra våre nabobransvesen vil innsatstiden bli for lang i forhold til livreddende innsats. Selskapet konkluderer her med at Øvre Romerike brann og redning har behov for høydeberedskap som en egen ressurs. Dette med bakgrunn i at en slik ressurs er en vesentlig kapasitet for livreddende innsats og ivaretar sikkerheten for egne mannskaper. Høyderedskapen må plasseres sentralt i vår brannregion for en optimal utnyttelse i alle våre eierkommuner.

Det må forventes at innføringen av en slik kapasitet, i tillegg til investerings-/finans- og opplæringskostnader, vil generere driftskostnader estimert til ca 4,5 mnok årlig, om den skal holdes i kontinuerlig beredskap. Det er videre slik at ingen av selskapets brannstasjoner i dag har garasje plass til høydeberedskap. Gitt en videreføring av prinsipp i gjeldende selskapsavtale mht hvem som har ansvar for å stille tilfredsstillende lokaler til disposisjon, vil en anskaffelse kreve tiltak i den kommunen hvor en lift lokaliseres.

Brannutstyr er en generell post for anskaffelse av utstyr , som f.eks redningsverktøy, brannslanger, vernebekledning og annet mindre redningsutstyr

Egenkapitalinnskuddet til KLP belastes disposisjonsfond

Selskapet avhender fortløpende overskuddsmateriell ved utrangering.

5. Gebyrer og brukerbetalinger

Det er i budsjettet for 2019 lagt til grunn en justering av gebyrer og brukerbetalinger på 3 %.
Betalingsregulativ vedlegges

6. Lånegjeld og fond

6.1 Langsiktig lånegjeld

Det vises til selskapsavtalens § 14, der selskapet gis anledning til å ta opp lån for fremme av selskapets formål innen en samlet låneramme på 25 MNOK – innenfor selskapets budsjettamme.

Selskapets låneportefølje består pr 31.12.17 av 9 aktive lån. I forbindelse med anskaffelsene i henhold til investeringsbudsjettet for 2018 vil det benyttes ubrukte lånemidler. For fremtidige lån er det lagt til grunn en rentesats på 2 %.

Lånenummer	Låneinstitusjon	Opptatt år	Løpetid	Låneopptak	Saldo 31.12.2017
20070216	Kommunalbanken	2007/2008	15 år	3 000 000	1 042 850
20090274	Kommunalbanken	2009	20 år	2 500 000	1 437 500
20090642	Kommunalbanken	2009	10 år	680 000	74 940
20120410	Kommunalbanken	2012	10 år	700 000	350 000
20130180	Kommunalbanken	2013	10 år	1 000 000	550 000
20140456	Kommunalbanken	2014	10 år	3 150 000	2 205 000
20150254	Kommunalbanken	2015	10 år	3 028 000	2 271 000
20160637	Kommunalbanken	2016	10 år	1 550 000	1 395 000
20170593	Kommunalbanken	2017	19 år	8 400 000	8 400 000
Sum låneopptak:				24 008 000	17 726 290

Gitt vedtak i henhold til styrets forslag til budsjett og økonomiplan vil ØRB pr 31.12 de respektive år ha langsiktig lånegjeld til investeringer i henhold til nedenstående tabell.

	2018	2019	2020	2021	2022
Gjeld (1000 kr)	15 949	18 132	21 327	19 754	24 649

Kommentarer. Selskapet har siden oppstarten i 2013 hatt stort behov for fornyelse av brannbiler og utstyr, samt feierbiler. Dette har medført en betydelig økning i lånegjeld. Fra 2019 er det besluttet at ved fremtidige behov for feierbiler vil disse leases, for å begrense belastningen på investeringsrammen.

Investering i en lift i planperioden vil i stor grad begrense selskapets muligheter til nødvendige utskiftninger av brannbiler og utstyr, dersom ikke selskapets låneramme økes. Investering i lift medfører også økte driftskostnader og utfordringer i forhold til plassering for selskapet med dagens brannstasjoner.

6.2 Fond

Det vises til Eierstrategien, som sier at selskapet kan ha en egenkapital på inntil 5 % av driftsbudsjettet.

Faktisk fondsbeholdning for ØRB pr 31.12 de respektive år har vært

	2014	2015	2016	2017
Disposisjonsfond (1000 kr)	1 784	2 693	2 509	3 426
Investeringsfond (1000 kr)	-	-	-	1 226

Kommentarer. Avlagt regnskap for 2017 pr 30.4.18 er lagt til tallene for 2017. (Selskapet har følgelig på disposisjons- og investeringsfond pr 1/5-18 hhv kr 3 426 000 og kr 1 226 000)

Investeringsfond nyttes i sin helhet ifm investeringer i 2019.